

Anmeldelser

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Standardverket i palliativ medisin

Derek Doyle, Geoffrey Hanks, Nathan Cherny, Kenneth Calman, red.

Oxford textbook of palliative medicine

3. utg. 1 270 s, tab, ill. Oxford: Oxford University Press, 2005. Pris GBP 60
ISBN: 0-19-856698-0

Lanseringen av en stor, internasjonal lærebok har betydd mye for fremveksten av faget palliativ medisin. Helt fra første utgave kom ut i 1993, har *Oxford textbook of palliative medicine* (populært kalt OPM) vært refe-

ransenverket innenfor dette fagområdet. Tredje utgave av boken innfrir også i høy grad forventningene. Boken er grundig revidert og oppdatert i tråd med utviklingen av fagområdet, med bidrag fra et bredt sammensatt internasjonalt ekspertpanel.

Da første utgave ble planlagt, valgte man bevisst å skrive en bok i «palliative medicine» og ikke i «palliative care». Dette er en medisinsk lærebok, og målgruppen er først og fremst leger. Samtidig brukes boken i stor utstrekning av sykepleiere og andre fagpersoner som arbeider i palliasjon.

Boken dekker alle områder av fagfeltet palliativ medisin. Den spenner fra finansieringsordninger og organisering til teamdynamikk og rehabilitering, fra genetikk og molekylærbiologi til kunst og litteratur. Omtrent halve boken er viet symptomlindring ved langtkommen kreftsykdom. Nytt i denne utgaven er kapitler om palliasjon ved ikke-maligne sykdommer som AIDS, kronisk obstruktiv lungesykdom, hjertesvikt og nevrologiske lidelser. Det er også nye kapitler om palliativ medisin i geriatri og i intensivmedisin samt om alternativ og komplementær behandling. Boken dekker etikk og kommunikasjon, psykiske, sosiale, kulturelle og åndelige aspekter ved palliasjon, sorgarbeid og oppfølging av etterlatte. Egne kapitler omhandler palliativ behandling i hjemmet og den døende pasienten samt hva andre fagområder kan bidra med i palliativ behandling og pleie. Forskning og undervisning gis bred drøfting, og boken avsluttes med et globalt perspektiv.

Til tross for stort format og liten skrift fremstår boken som lettlest og oversiktlig.

Det er forbausende liten overlappning mellom kapitlene, og verket har et helhetlig preg. Paperbackversjonen virker robust og er langt billigere enn innbundet utgave.

Fjerde utgave er allerede under planlegging. Kan boken forbedres ytterligere? Selv om en internasjonal lærebok verken kan eller skal erstatte en lokal metodebok eller kliniske retningslinjer, kunne den vært enda mer praktisk anlagt. Undertegnede kunne ønske flere pasienteksempler og flere tekstbokser/rammer med hovedbudskap. Referanselistene er så utfyllende at det kan være vanskelig å orientere seg, og kan med fordel kortes ned. Mens Nordisk spesialistkurs i palliativ medisin er kommet med i boken, er kontaktadressen for informasjon om palliasjon i Norge feil.

Hovedinntrykket av den foreliggende utgaven er likevel overveldende positivt. Boken er uunnværlig for alle leger som vil fordype seg i palliativ medisin, og den bør være en selvskreven oppslagsbok på alle avdelinger som gir palliativ behandling.

Dagny Faksvåg Haugen

Kompetansesenter i lindrende behandling
Helseregion Vest
Bergen

Begrepsmessig propedeutikk

Even Lærum

Frisk, syk eller bare plaget?

Innføring i medisinsk nøkkeltkunnskap.
264 s, tab, ill. Bergen: Fagbokforlaget, 2005.
Pris NOK 338
ISBN 82-7674-583-0

Hva betyr egentlig begreper som helse, livskvalitet, mestring og sykdom? Hva vet vi om andre yrkesgrupper i helsevesenet og alternative behandlingsformer? Slike spørsmål danner oppaktet til boken *Frisk, syk*

eller bare plaget? Forfatteren Even Lærum er leder av Formidlingsenheten ved Nasjonalt ryggnettverk, Ullevål universitetssykehus.

Boken er myntet på studenter innen grunnutdanningen i helsefag, og målsetningen er å gi en generell innføring i fag-

termer og helsefaglig nøkkeltkunnskap som danner en felles basis, uavhengig av spesifikk utdanning. Lærum skriver godt og lett-fattelig, og teksten er rikt illustrert. Teksten omhandler helse- og sykdomsdefinisjoner, diagnosen og diagnostiske tester, forholdet mellom behandler og pasient samt sykdom og helse i et samfunnsperspektiv. Bakerst i boken er det en liste med en kort beskrivelse av ulike yrkesgrupper i helsevesenet.

Boken vil ikke kunne erstatte pensumlitteratur om lege-pasient-forholdet eller samfunnsmedisinske emner i den medisinske grunnutdanningen. Den gir likevel en glimrende innføring i sentrale emner. Dette er en bok jeg svært gjerne skulle hatt for hånden da jeg selv var medisinstudent. Boken er åpenbart en kilde til kunnskap også for andre helsefaglige studenter og yrkesgrupper. Even Lærum har med denne boken lagt ned et arbeid som kan bedre forutsetningene for gjensidig forståelse og kommunikasjon på tvers av yrkesgrupper i helsevesenet. Dette skal han ha all heder og ære for.

Jan C. Frich

Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin
Universitet i Oslo

Luftforurensning og helse

Michal Krzyzanowski, Birgit Kuna-Dibbert, Jürgen Schneider, red.

Health effects of transport-related air pollution

190 s, tab, ill. Genève: Verdens helseorganisasjon, 2005. Pris CHF 60
ISBN 92-890-1373-7

Det har i de siste ti årene vært en betydelig utvikling i kunnskapen om hvordan luftforurensning påvirker vår helse. Denne boken forsøker å oppsummere kunnskapen om dette temaet. En rekke internasjonale eksperter

har bidratt til de fem hovedkapitler boken består av, og redaktørene har pekt ut beslutningstakere og eksperter som bokens viktigste målgrupper.

Tittelen dekker ikke fullt ut bokens innhold, i og med at bare 40 av de 190 sidene omhandler helseeffekter av trafikkrelatert